

Pacte per Barcelona

Un nou impuls per la ciutat

Tercera sessió de la Taula Sectorial de Drets Socials Síntesi de les propostes prioritàries d'acció

11 de juny 2020: 16 hores

El Pacte per Barcelona és l'espai impulsat per l'Ajuntament de Barcelona per aprofitar el potencial de la ciutat i superar la crisi del Covid19, amb actuacions decidides de manera consensuada amb els agents de l'àmbit econòmic, social, educatiu, cultural, esportiu i científic de Barcelona. El Pacte per Barcelona s'ha organitzat en Taules sectorials en les quals es consulta, debat i proposen les actuacions a desenvolupar en els propers 18 mesos per fer front la situació de crisi social i econòmica i impulsar la reactivació de la ciutat.

A la tercera i darrera sessió de la Taula de Drets Socials celebrada l'11 de juny s'han presentat diverses propostes prioritàries com a aportació per al Pacte per Barcelona i s'han complementat les aportacions que ja s'havien recollit a l'anterior sessió. Les entitats i organitzacions participants han presentat també per escrit les seves propostes d'acció i s'ha habilitat una web on es recullen tots els documents rebuts. Aquí es presenta una síntesi amb les aportacions de la darrera reunió que reforcen i complementen el que ja s'havia treballat, a més d'afegir la nova documentació rebuda.

Les propostes sobre drets socials s'organitzen en quatre eixos d'acció prioritàris:

1. Resposta a l'emergència habitacional
2. Garantia d'ingressos i drets bàsics
3. Dret a les cures: situacions que reclamen un abordatge diferencial i temes transversals de màxima prioritat
4. Creació d'ocupació i polítiques d'inserció laboral

Es recullen també les actuacions en les quals l'Ajuntament de Barcelona hauria d'assumir un rol de lideratge i impuls, encara que no siguin matèries estrictament de competència municipal. Per últim, a més dels eixos prioritàris, es trasllada al Consell de Redacció i a les altres taules sectorials un seguit de prioritats que s'han de considerar de forma transversal.

EIXOS PRIORITARIS PER A LA TAULA DE DRETS SOCIALS

1. Emergència habitacional

Una de les preocupacions principals es refereix a la vulneració del dret a l'habitatge i es reclamen mesures urgents per contenir una futura crisi que deixi a moltes persones sense accés a aquest bé bàsic. Es reclama que l'Ajuntament de Barcelona elabori polítiques d'habitatge i exigeixi polítiques d'urgència i estructurals també a altres administracions públiques amb competències en matèries com la regulació de lloguers.

Es proposen actuacions davant la crisi habitacional:

- Ampliar la borsa de lloguer municipal, especialment amb la cessió de pisos de grans tenidors.
- Transformar el mercat de pisos turístics en residencials.
- Ampliar parc d'habitatge social públic i habilitació de nous espais per a ús residencial.
- Reallotjaments dignes i adequats evitant l'ús de pensions.
- Aprofitar l'oportunitat d'un canvi de paradigma on esdevinguin centrals les noves modalitats d'habitatges més comunitaris, compartits, de cessió d'ús i fomentant l'economia social i solidària.
- Habitatges compartits i amb suports per a persones grans com alternatives a les residències, així com els habitatges amb serveis. Liderar l'actuació coordinada amb altres administracions per aconseguir noves places residencials i alternatives habitacionals.
- Atenció més intensa al sensellarisme, l'expressió més radical de la vulneració del dret a l'habitatge.

2. Garantia d'ingressos i drets bàsics

Millorar els sistemes de garantia de rendes per a que pugui accedir tothom que ho necessiti (es fa referència a la Renda Bàsica Universal com a fita) i, especialment, afavorir la coordinació de l'Ingrés Mínim Vital i la Renda Garantida de Ciutadania i altres ajuts municipals, com el Fons 0-16 per a infància, especialment tenint cura dels col·lectius que poden quedar-se exclosos d'aquests suports, com el col·lectiu de persones migrades en situació administrativa irregular. S'ha de donar una especial atenció a la feminització de la pobresa amb respostes adequades amb perspectiva de gènere.

Continuar les actuacions per garantir drets bàsics com l'alimentació i higiene, fomentant al màxim l'autonomia de les persones, l'alimentació sostenible i saludable i donant suport a les xarxes comunitàries que han emergit en el context de la crisi. Establir mecanismes per condonar deutes per subministraments bàsics i vetllar per a que s'acompleixi la normativa. Incidir en la necessitat que tots els ajuntaments de l'Àrea metropolitana de Barcelona prioritzin l'accés als drets socials.

3. Dret a les cures

En aquest eix es situen diverses dimensions i situacions per garantir el dret a les cures:

- **Malestar emocional i problemes de salut mental**: potenciar els recursos per atendre a les persones en situacions d'angoixa i patiment emocional. Es reivindica la visibilització dels col·lectius de persones amb diversitat funcional, especialment amb problemes de salut mental, i establir accions per millorar la salut mental i emocional per a la població en general i per a les situacions més complexes, com el cas de les demències. Identificar i prevenir la solitud no volguda, especialment en les persones grans. Crear espais comunitaris de dol i comiat davant el trauma col·lectiu i personal que ha estat la pandèmia.

- **Abordatge diferencial**: s'han identificat situacions que requereixen actuacions específiques amb perspectiva de gènere, mirada al cicle vital, origen i altres circumstàncies i situacions de desigualtat i discriminació. Tenir en compte les necessitats específiques de persones amb aspectes interseccionals de vulnerabilitat (salut mental, religió, orientació sexual, racialització, discapacitat...).

 - ⇒ **Immigració**, especialment en situació irregular
 - ⇒ **Atenció a dones i combat a les desigualtats de gènere**
 - ⇒ **Lluita contra la violència masclista**: més recursos d'atenció i detecció i polítiques preventives, sobretot destinades al jovent.
 - ⇒ **Infància al centre**: suports per al període 0-3 anys, combatre bretxa digital i desigualtats educatives, treball coordinat amb centres oberts, reforçar ajuts per infància (Fons 0-16 per a totes les famílies que ho necessitin, ampliar beques menjador a tot l'any), així com l'atenció i prevenció de la violència vers els infants. Les famílies monoparentals en situació de vulnerabilitat han de ser objectiu prioritari, així com les famílies nombroses. Es proposa impulsar l'oci educatiu a l'estiu donant suport també a caus i esplais.
 - ⇒ **Persones grans**: garantir drets i canvis en el model residencial, potenciar suports domiciliaris, incorporant l'atenció centrada en la persona i impulsar les 'superilles de les cures' amb una perspectiva comunitària, prioritzant les persones grans. Garantir el dret a una mort digna.
 - ⇒ **Suport al jovent**: es cita com a prioritats l'accés a un habitatge i a una ocupació, així com el suport emocional i el foment de la participació i implicació social. Caldria suports específics a joves sense referents familiars.
 - ⇒ **Accessibilitat comunicativa**: en moments de crisi social és fonamental garantir el dret a la informació, també que totes les persones puguin conèixer els serveis als què poden accedir i donar els suports per a la gestió. Atenció integral i finestra única evitant fragmentació de programes i serveis.
 - ⇒ **Diversitat funcional**: accessibilitat com a condició imprescindible d'inclusió, incrementar suports per pal·liar el greuge econòmic i promoure l'autonomia i vida independent.

- ⇒ Persones amb problemes de drogues: mantenir el model integral d'atenció i, en especial, consolidar dispositius de reducció de danys enfocats als sectors més vulnerables que viuen al carrer.
- ⇒ Contra l'estigmatització i discriminació: es reclamen abordatges específics, preventius i proactius davant casos de delictes d'odi i discriminació per motius de LGTBfòbia, racisme, sexisme, edatisme, antigitanisme, capacitisme o de salut, entre d'altres. Una atenció especial es mereix l'edatisme ja que les persones grans han estat les principals afectades per aquesta crisi: el dret a la vida és fonamental i no pot basar-se en el criteri d'edat.

4. Ocupació i inserció laboral

Tema de màxima rellevància que caldrà coordinar amb les altres taules per esdevenir un eix en el què incloure totes les accions per promoure l'ocupació en condicions dignes.

- ⇒ Potenciar el programa Làbora i la seva extensió metropolitana.
- ⇒ Prioritzar contractació reservada i clàusules socials. Agilitzar aquest tipus de contractació a mercats reservats, potenciar l'economia social i solidària.
- ⇒ Crear, ampliar i reforçar programes que possibilitin la contractació i inclusió laboral, articulant programes que permetin la regularització de persones vulnerables en situació irregular o alternatives per evitar la irregularitat sobrevinguda.
- ⇒ Avançar cap un model d'economia circular i focalitzar creació d'ocupació en àmbits necessaris des d'una perspectiva social i ecològica adequats també per a col·lectius en risc d'exclusió i amb perspectiva de gènere.
- ⇒ Mesures de conciliació urgents que incorporin democratitzar les cures i la lluita contra les desigualtats de gènere.

LIDERATGE DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Encara no tenir estrictament les competències en determinades matèries vinculades a la garantia dels drets socials, les entitats de la Taula reclamen un rol d'impuls i lideratge municipal:

- ⇒ **Visió metropolitana**: cal una perspectiva de "ciutat real" davant molts problemes socials en els què cal major implicació metropolitana i coordinació entre ajuntaments. Es reclama l'ampliació metropolitana del programa Làbora, polítiques actives d'empadronament, l'impuls de l'operador metropolità d'habitatge.
- ⇒ **Polítiques d'habitatge**: regulació de lloguers, promoure habitatge públic, pisos turístics per a ús residencial, ampliar moratòria de desnonaments, garantir subministraments bàsics a les llars, ajuts al lloguer amb recursos suficients i de forma permanent.

- ⇒ **Polítiques de garantia de rendes:** coordinació entre les diferents administracions i l'ajuntament ha de complementar allà on no arriben altres administracions.
- ⇒ **Nou model de residències per a persones grans:** garantia d'accés a serveis sanitaris de qualitat i prevenció davant possibles pandèmies, avançar cap a un model residencial com a llars en les que funcionin els consells de participació.
- ⇒ **Exigir un procés de regularització de persones migrants i refugiades** així com flexibilització de criteris per adquirir permisos de residència i ocupació.
- ⇒ **Avançar cap a un marc de relacions laborals dignes** i incidir en les millores de les condicions laborals dels sectors més precaritzats com són l'àmbit de les cures.
- ⇒ **Prioritzar la lluita contra la violència masclista**, garantir la intervenció integral a les dones en situació de violències masclistes i coordinar les accions de totes les administracions amb recursos suficients per atendre a les dones i fills i filles que la pateixen.

EIXOS TRANSVERSALS

Finalment, a les dues reunions de la Taula de Drets Socials, les entitats i organitzacions presents van remarcar algunes prioritats que són transversals a totes les actuacions proposades i que s'haurien de considerar en els compromisos finals del Pacte per Barcelona.

- Perspectiva de gènere: a totes les prioritats i actuacions del Pacte introduir mirada de gènere i interseccional.
- Generar i compartir coneixement: elaborar polítiques en base a evidències per això s'assenyala la importància de recollir dades i realitzar estudis incorporant la perspectiva de gènere i l'especial atenció a col·lectius com les persones grans, infància, persones amb diversitat funcional, etc.
- Reducció de la bretxa digital: accés a les tecnologies amb igualtat d'oportunitats i incrementar les accions formatives, es mencionen persones grans i infància en famílies vulnerables i els col·lectius exclosos del mercat laboral.
- Acords interinstitucionals: les administracions públiques s'han de posar d'acord i posar tots els recursos i esforços per protegir les persones que més estant patint la crisi social i econòmica en el context post-covid19.
- Salut i política sanitària: protocols davant emergències, reorganització per estar preparats davant un possible rebrot de la pandèmia; potenciar la prevenció i la salut comunitària i un ampli consens en reforçar organització i finançament de les polítiques sanitàries així com avançar en l'atenció integral social i sanitària. Reforçar les polítiques de salut sexual i reproductiva focalitzant col·lectius concrets.

- Reforçar serveis socials i entitats d'acció social: millorar coordinació amb serveis especialitzats i es menciona especialment acompanyament i suport davant problemàtiques de salut mental i les entitats que treballen amb sectors concrets, així com assessorament especialitzat de les entitats.
- Gestió pública àgil i inclusiva: són necessaris instruments jurídics i legals per actuar amb rapidesa i eficàcia i es reclamen marcs de concertació i contractació més flexibles i adaptats a les noves circumstàncies per a sectors com les empreses d'inserció, l'habitatge, l'economia social, etc. Gestió ètica i oberta a la participació.
- Treball en xarxa amb entitats i coproducció: reconeixement i suport a les entitats i organitzacions socials i comunitàries davant l'esforç que estan realitzant per atendre l'emergència social. Es menciona la importància de la cooperació públic-privada i algunes intervencions remarquen que la garantia dels drets socials s'ha de desvincular de l'ànim de lucre (en casos com l'habitatge, residències persones grans, etc.)
- Un pacte per no deixar a ningú enrere: hi ha acord en què la justícia social i la lluita contra les desigualtats continuen essent una prioritat -més encara en el context post-pandèmia- i que aquesta prioritat ha d'estar vinculada a la justícia ambiental. Un pacte per assolir una ciutat saludable i sostenible, que combat la crisi climàtica i els seus efectes.
- Participació, acció comunitària i empoderament de les persones a les què van destinades les actuacions i suports: reobrir equipaments i espais de participació és una condició necessària per enfortir vincles i prevenir situacions de solitud no volguda i vulnerabilitat social, especialment els equipaments específics per a les persones grans. Les accions acordades han de promoure l'autonomia, els vincles socials i les solucions compartides, transformadores i creatives.